

تفرد و خویش‌یابی در بیت کردی (زنبیل فروش) بر اساس خوانش یونگی (تحلیلی روانکاوانه از بیت زنبیل فروش بر اساس ساختار نظری یونگ)

یعقوب خضری

چکیده

موضوع این مقاله تفرد و خویش‌یابی در بیت کردی (زنبیل فروش) بر اساس خوانش یونگی است. از روش آرشویی - کتابخانه‌ای در نگاشت این مقاله استفاده شده است. فرایند خویش‌یابی و تفرد بر اساس نظریه یونگ مبنای تحلیل این مقاله است. پس از تحلیل و واکاوی نظریه مذکور و بیت زنبیل فروش که از ابیات منتسب به فولکلور کردی است مشخص گردید که شخصیت اصلی روایت شده در این بیت در سیر تکاملی خود به سوی فردیت گام برداشته و توانسته است این فرایند را در قالب گزاره‌های کهن‌الگویی و امر قدسی دینی طی نماید و فردیت‌یابی به صورت ناقص به وقوع پیوسته است.

کلید واژه‌ها: تفرد، فردیت‌یابی، خویش‌یابی، یونگ، کهن‌الگو، بیت کردی زنبیل فروش

مقدمه

رابطه روانکاوی و ادبیات، امروز، به جای رابطه پزشک و بیمار، رابطه دو نظام اندیشه است که با زبانی شدن ساختار ناخودآگاهی و با متن شدن روان به یکدیگر نزدیک می‌شوند. یکی ناخودآگاه آن دیگر است و این یک از راه آن دیگری سخن می‌گوید و کار ناقد روانکاو، از این چشم انداز یعنی توجه به این معنا که: ساختار ادبیات همان ساختار ذهن است؛ نه یک ذهن خاص، بلکه آنچه به گفته فروید دستگاه ذهنی و فرایندهای ساختار ساز آن است... چنین می‌نماید که میان فرایندهای ساختار ساز روان و ساختارهای استتیک پیوند و همانندی هست. شاید نیازی به گفتن نباشد که در روانکاوی فروید که تاریخ نقد روانکاوی و نقد ادبی روانکاوانه با او آغاز می‌شود، مفهوم ناخودآگاهی دامنه گسترده و کاربردی پیچیده دارد. فروید این مفهوم را مانند بسیاری از مفاهیم دیگر روانکاوی بارها و هر بار به شیوه‌ای تازه تعریف کرده و تاریخچه تازه از آن به دست داده است. فروید در کتاب تمدن و نارضائیه‌های آن از غرایز و نیروهایی سخن می‌گوید که